

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE
DECIZIE

25 iunie 2019

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție în componență :

Președinte – Timofti Vladimir,

Judecători – Toma Nadejda, Țurcan Anatolie, Cobzac Elena, Boico Victor

a judecat în ședință, fără citarea părților, recursurile ordinare declarate de către avocatul Lișman Dorin în numele părții civile Solomonova Alevtina și de către avocatul Beruceașvili Andrei cu inculpata Romanciuc Elena, prin care solicită casarea sentinței Judecătoriei Chișinău /sediul Centru/ din 11 septembrie 2017 și a deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 07 februarie 2018, în cauza penală privindu-le pe

Romanciuc Elena Xxxxx, născută la xxxxx, originară din or. xxxx și domiciliată în mun. xxx. bd. xxxxx, ap. xxx;

Dementieva Tatiana Xxxxx, născută la xxxxx, originară din xxxx, domiciliată în mun. xxxx, str. xxxx, ap. xx.

Datele referitoare la termenul de examinare a cauzei:

1. 23.12.2015 – 11.09.2017 (prima instanță);
2. 19.10.2017 – 07.02.2018 (instanța de apel);
3. 22.03.2019 – 25.06.2019 (instanța de recurs ordinar).

Asupra recursurilor ordinare în cauză, în baza actelor din dosar, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție,

A C O N S T A T A T:

1. Prin sentința Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) din 11 septembrie 2017, cauza fiind examinată în procedura simplificată prevăzută de art. 364¹ Cod de procedură penală:

- Romanciuc Elena a fost recunoscută vinovată de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 326 alin. (3) lit. a) Cod penal, fiindu-i stabilită pedeapsa sub formă de amendă, în mărime de 3500 unități convenționale, ce constituie suma de 70000 lei, iar în condițiile art. 106 Cod penal, a fost dispusă confiscarea specială, din contul lui Romanciuc Elena în beneficiul statului, contravaloarea banilor ce nu pot fi găsiți sau recuperați, în sumă de 162706 lei;

De asemenea, a fost respinsă ca neîntemeiată acțiunea civilă înaintată de Solomonova Alevtina față de inculpata Romanciuc Elena și soluționată soarta corpurilor delictive.

La fel, prin sentință Dementieva Tatiana a fost recunoscută vinovată de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 42 alin. (5), 326 alin. (3) lit. a) Cod penal,

în privința căreia în prezent hotărârile judecătorești nu se contestă cu recurs ordinar.

1.1. Pentru a pronunța sentința, prima instanță a constatat că Romanciuc Elena, susținând că are influență asupra persoanelor din cadrul Primăriei mun. Chișinău și respectiv va putea soluționa problema privatizării cu care s-a adresat Solomonova Alevtina, în perioada anilor 2010-2011, a pretins și primit de la denunțătoarea Solomonova Alevtina, mijloace bănești în mărime de 7900 euro și 17314 lei, fapt confirmat prin recipisele din 14.06.2010, 24.08.2010, 26.08.2010, 03.11.2010, 16.01.2011, 13.07.2011, 14.07.2011 și 07.07.2010, întocmite de Romanciuc Elena în prezența lui Solomonova Alevtina și Ceban Igor, precum și alte mijloace bănești în mărime de 1100 euro și 2000 lei, transmise de Ceban Igor, în vederea influențării persoanelor publice din cadrul Primăriei mun. Chișinău la accelerarea procedurii de privatizare a bunurilor imobile din str. xxxx, mun. xxx și a lotului de teren din str. xxx, mun. xx.

În aceste circumstanțe, Romanciuc Elena a primit de la Solomonova Alevtina în perioada anilor 2010-2011 mijloace bănești în sumă totală de 9000 euro, echivalentul a 143392 lei, conform ratelor oficiale de schimb înregistrate în momentul primirii, și 19314 lei.

În continuarea acțiunilor sale ilegale, Romanciuc Elena a transmis suma de 3500 euro primită la 24.08.2010 în adresa Direcției Arhitectură și Urbanism, 1500 euro primiți la 26.08.2010 către Direcția Funciară și suma de 2500 euro primiți la 03.12.2010 în adresa secției juridice a Primăriei mun. Chișinău, mijloace bănești predestinate influențării angajaților acestor servicii la legalizarea construcțiilor și privatizarea lotului de teren din str. xxxxx, mun. xxxx. Tot, Romanciuc Elena, în continuarea acțiunilor sale infracționale, a pretins în continuare de la Solomonova Alevtina, suma de 7000 euro în vederea influențării persoanelor publice din cadrul Primăriei mun. Chișinău la accelerarea procedurii de privatizare a bunului imobil din str. xxxxx, mun. xxxx.

Respectiv, la 30.05.2015, tot Romanciuc Elena s-a întâlnit cu martorii Solomonova Alevtina și Ceban Igor în incinta restaurantului „La Plăcinte” din bd. Decebal, 82, mun. Chișinău, unde le-a relatat că există o persoană în cadrul Primăriei mun. Chișinău cu numele de familie Ivașenco, cel care ar putea soluționa problema privatizării lotului de teren din str. xxxx, mun. xxxx în schimbul sumei de 10000 euro.

La 10.09.2015, Solomonova Alevtina a avut o nouă întrevedere cu Romanciuc Elena în incinta restaurantului „La Plăcinte” din bd. Ștefan cel Mare 64, mun. Chișinău, în rezultatul căreia, Solomonova Alevtina i-a transmis inculpatei Romanciuc Elena un set de acte aferente lotului de teren din str. Sf. Vineri 65, mun. Chișinău, fiind amplasate într-o mapă de culoare neagră. Pe parcursul discuției, Romanciuc Elena a menționat precum că a fost personal împreună cu un angajat al Direcției funciare la Primarul General, unde ar fi

discutat și analizat posibilități mai eficiente la privatizarea lotului de teren din str. Sf. Vineri, 65, mun. Chișinău, menționând faptul că, însăși primarul le-a indicat cum să procedeze ca actele/cererile să ajungă reușit spre examinare la Consiliul mun. Chișinău.

În același timp, la întvederea din 10.09.2015, Romanciuc Elena a menționat despre o sumă de bani, invocată cu cifra 5, sumă pe care, Solomonova Alevtina urma să o transmită lui Romanciuc Elena, iar ea, la rândul ei, să o transmită unei persoane pe nume Filip Valeriu, persoană asupra căreia Romanciuc Elena ar avea influență.

La 04.11.2015, Romanciuc Elena și Solomonova Alevtina au fixat o nouă întâlnire în incinta restaurantului „Andys Pizza” din bd. Ștefan cel Mare 64, mun. Chișinău, în rezultatul căreia, au convenit asupra sumei de bani, pe care Solomonova Alevtina urma să o transmită lui Romanciuc Elena, fixând ziua de vineri, data de 06.11.2015 în localul „La Plăcinte” din sect. Botanica, bd. Decebal, mun. Chișinău. Totodată, pe parcursul discuției, Romanciuc Elena i-a relatat lui Solomonova Alevtina posibilitățile de realizare a sarcinilor referitor la comisiile din cadrul Primăriei mun. Chișinău.

Astfel, la 06.11.2015, Romanciuc Elena și Solomonova Alevtina s-au întâlnit în incinta restaurantului „La Plăcinte”, din sect. Botanica, bd. Decebal, mun. Chișinău, conform înțelegerii din 04.11.2015, în rezultatul căreia, Romanciuc Elena a primit suma de 5000 euro după cum a și pretins. Ulterior, Romanciuc Elena a scris o recipisă cu textul *„11 noiembrie 2015, eu Romanciuc Elena, nr. pașaportului, codul personal, am primit de la Solomonova Alevtina suma de 5000 euro pentru perfectarea actelor în privința lotului de teren din str. Sf. Vineri, 65”*.

1.2. Inculpata Dementieva Tatiana a susținut față de Romanciuc Elena că are influență față persoanele publice din cadrul Primăriei mun. Chișinău, pentru determinarea la accelerarea procedurii de privatizare a bunurilor imobile din str. xxxxx, mun. Chișinău și lotului de teren din str. xxx, xxxxx.

În perioada anilor 2010-2011, Solomonova Alevtina a transmis mijloace bănești în mărime de 7900 euro și 17314 lei, precum și alte mijloace bănești în mărime de 1100 euro și 2000 lei, în mai multe tranșe inclusiv și de către Ceban Igor, lui Romanciuc Elena, în vederea influențării persoanelor publice din cadrul Primăriei mun. Chișinău la accelerarea procedurii de privatizare a bunurilor imobile din str. xxxxx, mun. xxxxx și lotului de teren din str. xxxx, mun. xxxxx.

Astfel, Dementieva Tatiana, în perioada lunii noiembrie 2010, în vederea înlăturării obstacolului întâlnit de către Romanciuc Elena la perfectarea actelor necesare privatizării imobilului din str. xxxxx, mun. xxxx, a primit de la Romanciuc Elena suma de 1500 euro, echivalent în valută națională conform cursului BNM, în sumă de 24555 lei, pe care a transmis-o angajaților Secției Juridice a Primăriei mun. Chișinău, în vederea determinării acestora la semnarea deciziei de privatizare a lotului de teren. Prin acțiunile sale intenționate,

Dementieva Tatiana a realizat rolul juridic de complice la comiterea infracțiunii de trafic de influență în proporții deosebit de mari comis de către Romanciuc Elena, înlăturând obstacolul întâlnit de către aceasta din urmă la perfectarea actelor necesare prin identificarea persoanelor responsabile din cadrul subdiviziunii responsabile a Primăriei mun. Chișinău, precum și prin acordarea de sfaturi față de procedura de privatizare a imobilelor pentru Romanciuc Elena, care a pretins și primit mijloace financiare în proporții deosebit de mari în sumă de 143392 lei de la Solomonova Alevtina.

Prima instanță a încadrat acțiunile lui Romanciuc Elena în baza art. 326 alin. (3) lit. a) Cod penal - trafic de influență, adică, primirea de bunuri în proporții deosebit de mari, manifestate prin acțiuni de pretindere și primire a banilor, pentru sine sau pentru o altă persoană, de către o altă persoană care are influență sau care susține că are influență asupra unei persoane publice, persoane cu funcție de demnitate publică, pentru a-l face să îndeplinească sau nu, ori să întârzie sau să grăbească îndeplinirea unei acțiuni în exercitarea funcției sale, indiferent dacă asemenea acțiuni au fost sau nu săvârșite.

De asemenea, prima instanță a încadrat acțiunile lui Dementieva Tatiana în baza art. 42 alin. (5), 326 alin. (3) lit. a) Cod penal, - complicitatea la infracțiunea de trafic de influență, adică la primirea de bunuri în proporții deosebit de mari, manifestate prin acțiuni de pretindere și primire a banilor, pentru sine sau pentru o altă persoană, de către o altă persoană care are influență sau care susține că are influență asupra unei persoane publice, persoane cu funcție de demnitate publică, pentru a-l face să îndeplinească sau nu, ori să întârzie sau să grăbească îndeplinirea unei acțiuni în exercitarea funcției sale, indiferent dacă asemenea acțiuni au fost sau nu săvârșite.

2. Sentința primei instanțe a fost atacată cu apel de către:

2.1. Avocatul Lișman Dorin în numele părții civile Solomonova Alevtina, prin care a solicitat casarea sentinței în latura civilă, cu pronunțarea unei noi hotărâri, prin care să fie admisă integral acțiunea civilă înaintată.

În argumentarea apelului, apelantul a invocat că:

- instanța de judecată la adoptarea sentinței s-a bazat doar pe declarațiile inculpatei Romanciuc Elena date în cadrul urmăririi penale, fără să ia seama de declarațiile părții civile date în cadrul cercetării judecătorești, prin ce a încălcat principiul contradictorialității. Aceasta se demonstrează și prin faptul că în partea descriptivă a sentinței, judecătorul a indicat doar câteva propoziții ce țin de expunerea faptelor comise de către Solomonova Alevtina, iar în partea inculpatei câteva pagini;

- prima instanță a notat în textul hotărârii careva sume, care de fapt nu au existat, astfel la pagina 3 din sentință este indicat că „*pentru secția juridică era nevoie de suma de 21500 Euro*” mai jos la aceeași pagină este menționat „*că partea*

ilegală a constat în jur de 15000 Euro” fapte ce nu corespund realității și care nu au fost verificate de instanță în cadrul cercetării judecătorești;

- un alt fapt neverificat de instanță ține de sumele de bani care urmau a fi transmise pentru privatizarea terenului, or la pagina 6 din textul hotărârii este indicată suma de 7000 euro ca ulterior să fie indicată suma de 10000 Euro;

- la refuzul de a mai achita sumele cerute de inculpată, aceasta a început să șantajeze partea civilă cu terenul, precum că în cazul în care nu achită 10000 euro acesta urma să fie scos la licitație cu riscul de a fi cumpărat de persoane terțe. Deși prima instanță a constatat acest fapt de extorcare, nu l-a luat în considerare la adoptarea soluției;

- prima instanță a admis faptul că Romanciuc Elena a pretins de la Solomonova Alevtina suma de bani, condiționată de o situație vădit falsă, îndreptată doar de extorcarea banilor, or fără presupusa implicare a inculpatei, terenul nu a fost expus la licitație nici până în prezent;

- instanța de judecată greșit a făcut referire în sentință la numele unor persoane care nu sunt părți a procesului în prezenta speță.

2.2. Avocatul Beruceașvili Andrei în numele inculpatei Romanciuc Elena, care a solicitat casarea sentinței în partea dispunerii confiscării speciale din contul inculpatei Romanciuc Elena a sumei de 162706 lei.

În argumentarea apelului, apelantul a invocat că:

- în suma de 162706 lei confiscată din contul inculpatei Romanciuc Elena este inclusă și suma de 24555 lei confiscată din contul inculpatei Dementieva Tatiana. Adică suma de 24555 lei a fost confiscată în contul statului de 2 ori și de la inculpata Romanciuc Elena și de la inculpata Dementieva Tatiana, situația care în viziunea părții apărării este una inechitabilă ce duce la îmbogățirea fără justă cauză a statului;

- banii în suma de 162706 lei au fost primiți de către inculpata Romanciuc Elena de la Solomonova Alevtina nu numai pentru săvârșirea infracțiunii, ci și pentru efectuarea lucrărilor cadastrale, tehnice de măsurare a lotului de pământ și a construcțiilor neautorizate. Adică bani în suma de aproximativ 20000 lei au fost achitați oficial prin casă la OCT Chișinău, Primăria Chișinău, Serviciul de Pompieri;

- suma de 2000 Euro a fost restituită de către inculpata Romanciuc Elena lui Solomonova Alevtina pe parcursul judecării cauzei în prima instanță, fapt confirmat prin copia recipisei întocmită în forma simplă scrisă. Astfel, această sumă urma să fie exclusă din valoarea totală a mijloacelor bănești confiscate de către instanța de judecată, or se cunoaște cu certitudine unde se află bunurile ce urmau a fi confiscate. În sensul art. 106 Cod penal, contravaloarea bunurilor se confiscă numai atunci când aceste bunuri nu mai există, nu pot fi găsite sau nu pot fi recuperate, pe când suma de 2000 euro există, poate fi găsită și recuperată de la Solomonova Alevtina;

- în baza declarațiilor inculpatei Romanciuc Elena, de către CNA și Procuratura Anticorupție au fost pornite și alte cauze penale, iar sumele transmise pot fi recuperate anume în cadrul acestor cauze penale.

3. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 07 februarie 2018, au fost respinse ca nefondate apelurile declarate și menținută sentința fără modificări.

3.1. Pentru a decide astfel, instanța de apel a constatat că prima instanță corect a stabilit circumstanțele de fapt și de drept și just a concluzionat că inculpata a săvârșit anume infracțiunea imputată. Aceste împrejurări au fost constatate din totalitatea de probe acumulate la cauza penală, fiind corect apreciate, respectându-se prevederile art. 101 Cod de procedură penală, din punct de vedere al pertinentei, concluziei, utilității și veridicității, iar toate probele în ansamblu - din punct de vedere al coroborării lor.

Instanța de apel a atestat că confiscarea specială a fost aplicată corect de către prima instanță, fiind sancționate, prin confiscare, atât acțiunile inculpatei Dementieva Tatiana, cât și acțiunile inculpatei Romanciuc Elena. În acest sens, instanța de apel a notat că norma penală, stipulată în art. 106 Cod penal, urmează a fi interpretată ca o normă ce permite confiscarea contravalorii banilor (în cazul dat, de asemenea, are loc confiscarea contravaloarii banilor, dar nu are loc confiscarea „acelorași bani”) care a constituit obiect material atât a acțiunilor lui Dementieva Tatiana, cât și a lui Romanciuc Elena.

Totodată, instanța de apel a indicat că nu are importanță și, la caz (pentru chestiunea de confiscare), nu este relevant faptul dacă banii primiți au fost cheltuiți pentru unele servicii legale (serviciile cadastrale) sau au fost transmiși pentru coruperea altor persoane. Este determinant faptul că banii au fost primiți în cadrul realizării traficului de influență.

De asemenea, instanța de apel prin trimitere la prevederile art. 219 alin. (1) - (4), 220 alin. (1) - (2) Cod de procedură penală și art. 1398 alin. (1) Cod civil, a conchis că prima instanță corect a menționat că suma respectivă nu urmează a fi restituită lui Solomonova Alevtina. În acest context, instanța de apel a reținut că acțiunile lui Solomonova Alevtina de a legaliza o construcție ilegală și a procura terenul aferent acestei construcții prin alte căi decât cele legale (inițiativa de a hotărî prin corupere și plățile benevole a persoanei respective pentru a obține scopul scontat, știind cu bună-știință că legalizarea construcției și procurarea terenului sunt ilegale) nu constituie un drept legal și nu poate fi apărat prin mijloace legale, iar în cazul acționării pe căi ilegale prejudiciul suportat de cel ce acționează ilegal nu poate fi restituit.

Mai mult, instanța de apel a menționat că „extorcarea” reprezintă o circumstanță de fapt a acțiunilor inculpatelor, iar instanța de judecată se poate pronunța referitor la circumstanțele de fapt care sunt incriminate prin rechizitoriu în conformitate cu art. 325 Cod de procedură penală. Dacă o circumstanță de fapt

(chiar dacă nu este un element obligatoriu al componenței de infracțiune respective) nu este incriminată prin rechizitoriu, atunci instanța de judecată nu este în drept să constate prezența acestei circumstanțe de fapt. Astfel, instanța de apel a relevat că nu poate stabili că a avut loc extorcarea, din moment ce nu a fost incriminată prin rechizitoriu și constituie o caracteristică a faptei de trafic de influență. Totodată, s-a notat că Solomonova Alevtina a recurs la plângere către organele de drept doar după ce a observat că nu a fost atins rezultatul scontat, ce denotă că nu pot fi considerate acțiunile inculpatelor ca extorcare.

4. Decizia instanței de apel este atacată cu recurs ordinar de către:

4.1. Avocatul Lișman Dorin în numele părții civile Solomonova Alevtina, care indică temeiul pentru recurs prevăzut de art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală și solicită casarea sentinței primei instanțe și a deciziei instanței de apel, dispunerea rejudecării cauzei.

În argumentarea recursului, recurentul invocă că:

- instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel;
- în apel partea civilă a invocat clar încălcarea principiului contradictorialității, instanța de apel fără a argumenta respingerea acestei solicitări s-a limitat doar la transcrierea textului din cererea de apel în decizia sa;

- la punerea pe rol a cauzei penale în cauză, Solomonova Alevtina a depus o cerere prin care a solicitat recunoașterea sa în calitate de parte vătămată, aceasta fiind respinsă fără a i se aduce la cunoștință motivele neacceptării, instanța comunicând că motivarea va fi făcută odată cu fondul cauzei, acest lucru nu a fost făcut de prima instanță, din același motiv acesteia nu i s-a permis de a face cunoștință cu dosarul penal nici în cadrul urmăririi penale și nici în instanța de judecată, astfel fiind pusă în situația net inferioară părții acuzării. Instanța de apel a trecut cu vederea acest fapt și nu s-a expus asupra celor invocate;

- decizia instanței de apel este una incompletă, deoarece nu oferă răspuns la toate motivele importante invocate la examinarea apelului în sprijinul apărării, iar nemotivarea unei hotărâri judecătorești încalcă dreptul părților la un proces echitabil, garantat de art. 6 alin. (1) CEDO;

- instanța de apel a menționat că nu poate stabili că a avut loc extorcarea, deoarece nu a fost incriminată prin rechizitoriu și constituie o caracteristică a faptei de trafic de influență, fapt ce este contrazis și de prevederile art. 326 alin. (3) lit.a) Cod penal, deoarece acesta prevede la lit. a) doar „cu primirea de bunuri sau avantaje în proporții deosebit de mari”. Ulterior, instanța de apel a indicat că a stabilit cu certitudine că infracțiunea a fost manifestată prin pretindere și primire de bani;

- instanța a admis faptul că Romanciuc Elena a pretins de la Solomonova Alevtina suma de bani condiționată de o situație vădit falsă îndreptată doar de a extorca bani, or fără presupusa implicare a inculpatei, terenul nu a fost expus la licitație nici până în prezent. Astfel, inculpata mințind că terenul urmează a fi scos

la licitație, a limitat aptitudinea de autodeterminare, silind-o la un comportament impus de către inculpată. Respectiv la momentul în care Solomonova Alevtina a refuzat achitarea sumelor cerute de inculpată aceasta a găsit o cale de extorcere a sumelor bănești prin șantajarea scoaterii terenului la licitație;

- instanța de apel nu a cercetat probele din dosar și greșit și-a întemeiat concluziile pe probele cercetate de prima instanță astfel la p. 15 din decizia adoptată aceasta bazându-se pe concluzia primei instanțe, fără a cerceta probele, a indicat precum că acțiunile lui Solomonova Alevtina de a legaliza o construcție ilegală și a procura terenul aferent acestei construcții prin alte căi decât cele legale. Astfel, instanța de apel a adoptat soluția, bazându-se pe declarațiile date de inculpate în prima instanță, fără a le verifica în cadrul ședinței de judecată în apel și fără a lua în considerare declarațiile dnei Solomonova Alevtina;

- instanțele de judecată greșit au constatat că în speță nu a fost prezentă extorcarea, or la refuzul de a achita sumele cerute de inculpată, aceasta a început să o șantazeze pe partea civilă, precum că va scoate terenul la licitație cu riscul de a fi vândut unor persoane terțe;

- instanța de apel era obligată să audieze din nou toți participanții la proces și să dea apreciere tuturor declarațiilor nu doar a inculpatelor, iar în cazul divergențelor să le dea o apreciere obiectivă nu doar în baza concluziilor primei instanțe;

- ambele instanțe nu au judecat cauza penală în condițiile legii, deoarece au adoptat hotărâri care nu cuprind motive legale pe care se întemeiază soluția, motivarea soluției contrazicând dispozitivul hotărârii, că instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel.

4.2. Avocatul Beruceașvili Andrei în numele inculpatei Romanciuc Elena, care indică temeiul pentru recurs prevăzut de art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală și solicită casarea sentinței primei instanțe și deciziei instanței de apel în partea dispunerii confiscării speciale, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care să fie excluse din suma confiscată de la Romanciuc Elena, sumele de 24555 lei ce au fost confiscate de la Dementieva Tatiana, și suma de 2000 euro restituită părții civile Solomonova Alevtina, în rest hotărârile judecătorești să fie menținute.

În argumentarea recursului, recurentul invocă că:

- instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel sau hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția ori motivarea soluției contrazice dispozitivul hotărârii sau acesta este expus neclar, sau instanța a admis o eroare gravă de fapt, care a afectat soluția instanței;

- instanța de apel nu s-a expus asupra următoarelor circumstanțe esențiale invocate de către partea apărării în apelul depus în numele inculpatei Romanciuc Elena, și anume că suma de 2000 euro a fost restituită părții civile de inculpata Romanciuc Elena, fapt confirmat prin recipisa întocmită, iar în baza declarațiilor

inculpatei Romanciuc Elena de către CNA și Procuratura Anticorupție au fost pornite și alte cauze penale, iar sumele transmise pot fi recuperate anume în cadrul acestor cauze penale;

- argumentele prezentate de partea apărării referitor la restituirea efectivă de către inculpata Romanciuc Elena a sumei de 2000 euro părții civile Solomonova Alevtina este o circumstanța obiectivă constatată prin recipisă și un fapt recunoscut de toate părțile implicate în proces. Această circumstanță este una importantă, or afectează interesele patrimoniale ale inculpatei Romanciuc Elena;

- conform art. 106 alin. (1) și (2) Cod penal, confiscarea specială constă în trecerea, forțată și gratuită, în proprietatea statului a bunurilor indicate la alin. (1) în cazul în care aceste bunuri nu mai există, nu pot fi găsite sau nu pot fi recuperate, se confiscă contravaloarea acestora. Astfel, urmau a fi supuse confiscării anume bunuri care au fost folosite pentru comiterea infracțiunii. În situația când suma de 2000 Euro din suma de 162706 lei primită de inculpata Romanciuc Elena deja se află în posesia părții civile Solomonova Alevtina, instanțele de judecată urmau să dispună confiscarea acestei sume de la partea civilă și nu inculpată;

- contrar prevederilor legale ale art. 106 Cod penal, este poziția instanței apel de expusă în pct. 11 a deciziei din 07.02.2018 referitor la individualizarea contravalorii sumelor de bani care urmează a fi confiscate din contul inculpatelor. În sumă de 162706 lei confiscată din contul inculpatei Romanciuc Elena este inclusă și suma de 24555 lei confiscată din contul inculpatei Dementieva Tatiana. Adică suma de 24555 lei a fost confiscată în contul statului de 2 ori și de la inculpata Romanciuc Elena și de la inculpata Dementieva Tatiana, situația care în viziunea părții apărării este una inechitabilă ce duce la îmbogățirea fără justă cauză a statului. În acest sens acțiunile instanțelor de judecată sunt disproporționale și contrare practicii CtEDO.

5. La recursurile ordinare declarate, în conformitate cu prevederile art. 431 alin. (1) pct. 1¹) Cod de procedură penală, a depus referință procurorul care pledează pentru inadmisibilitatea acestora, ca fiind vădit neîntemeiate, și menționează că soluția instanțelor ierarhic inferioare, în partea acțiunii civile, este corectă și conform exigențelor legale, bazate pe dispozițiile art. 1398 alin. (1) Cod civil, fiind motivată suficient.

De asemenea, indică că soluția instanțelor ierarhic inferioare în partea ce ține de aplicarea confiscării speciale în beneficiul statului a banilor ce nu pot fi găsiți sau recuperați, în sumă de 162706 lei din contul inculpatei Romanciuc Elena și din contul inculpatei Dementieva Tatiana în sumă de 24555 lei, a fost reținută în strictă conformitate cu prevederile art. 106 Cod penal, fiind bazată pe probe care confirmă acest fapt.

6. Cu referire la recursul ordinar declarat de către avocatul Lișman Dorin în numele părții civile Solomonova Alevtina

Judecând recursul ordinar în baza actelor din dosar, Colegiul penal lărgit constată că acesta urmează a fi respins ca inadmisibil din următoarele considerente.

În speță se constată, că recurentul s-a conformat prevederilor art. 422 Cod de procedură penală și a declarat recurs ordinar în termen.

Conform art. 435 alin. (1) pct. 1) Cod de procedură penală, instanța de recurs, judecând recursul, îl respinge ca inadmisibil, cu menținerea hotărârii atacate.

Potrivit prevederilor articolul 429 Cod de procedură penală, recursul se declară de persoanele menționate în art. 421 Cod de procedură penală și trebuie să fie motivat, iar conform art. 421 Cod de procedură penală, pot declara recurs procurorul și persoanele indicate în art.401 Cod de procedură penală și anume, inculpatul, în ce privește latura penală și latura civilă, partea vătămată, în ce privește latura penală, partea civilă și partea civilmente responsabilă, în ce privește latura civilă, martorul, expertul, interpretul, traducătorul și apărătorul, în ce privește cheltuielile judiciare cuvenite acestora; orice persoană ale cărei interese legitime au fost prejudiciate printr-o măsură sau printr-un act al instanței. Conform alin. (2) aceluiași articol, apelul poate fi declarat în numele persoanelor menționate în alin.(1) pct.2)-4) și de către apărător sau reprezentantul lor legal.

În speță, Colegiul penal lărgit reține, că din textul recursului ordinar declarat, rezultă că acesta este declarat de către avocatul Lișman Dorin în numele părții civile Solomonova Alevtina, care după cum rezultă din circumstanțele cauzei penale are statut de martor, or prezenta cauză a fost examinată în procedura simplificată prevăzută de art. 364¹ Cod de procedură penală, iar conform rechizitoriului (228-230, vol. II) inculpatelor Romanciuc Elena și Dementieva Tatiana, nu li-a fost incriminată fapta de trafic de influență cu modalitatea de săvârșire a infracțiunii prin extorcare, ce ar fi determinat existența victimei-părții vătămate în prezenta cauză penală.

Prin urmare, Colegiul penal lărgit reține dispozițiile legale sus menționate și atestă că Solomonova Alevtina, deși a fost recunoscută de prima instanță în calitate de parte civilă, acest fapt nu poate fi acceptat de instanța de recurs ordinar, or aceasta în esență prin acțiunea civilă depusă în prima instanță a pretins recuperarea unor sume de bani, conștient înmânate ilegal inculpatelor în vederea influențării persoanelor cu atribuții la legalizarea construcției și prevatizării lotului de teren.

În acest context, se notează că Solomonova Alevtina în prezenta cauză penală are calitate procesuală de martor și nu se include în lista exhaustivă a persoanelor ce au dreptul să conteste cu recurs ordinar hotărârile judecătorești pronunțate de instanțele inferioare, în latura penală sau civilă, dar doar în partea ce ține de cheltuielile judiciare, în caz că acestea au fost înregistrate în cursul

judecării cauzei penale, ce nu se contestă în prezent prin recursul ordinar declarat de avocatul Lișman Dorin în numele acesteia.

Astfel, având în vedere cele expuse supra, Colegiul penal lărgit respinge ca inadmisibil recursul ordinar declarat de avocatul Lișman Dorin în numele părții civile Solomonova Alevtina, or acesta nu îndeplinește cerințele de formă și conținut prevăzute de art. 429 și 430 Cod de procedură penală.

7. Cu referire la recursul ordinar declarat de către avocatul Beruceașvili Andrei cu inculpata Romanciuc Elena:

Judecând recursul ordinar în baza actelor din dosar, Colegiul penal lărgit constată că acesta urmează a fi admis din următoarele considerente.

În speță se constată că recurentul s-a conformat prevederilor art. 422 Cod de procedură penală și a declarat recursul ordinar în termen.

Conform prevederilor art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, judecând recursul, instanța de recurs este în drept să admită recursul și să dispună rejudecarea cauzei de către instanța de apel, în cazul în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

Conducându-se de dispozițiile art. 424 alin. (2) Cod de procedură penală, instanța de recurs examinează cauza numai în limitele temeiurilor stipulate expres de art. 427 Cod de procedură penală. Or, art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, prevede că hotărârile instanței de apel pot fi atacate cu recurs ordinar pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel la judecarea cauzei.

La caz, Colegiul penal lărgit atestă că recurentul invocă ca temei de recurs prevederile art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, și anume cazurile când: *„instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel sau hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția ori motivarea soluției contrazice dispozitivul hotărârii sau acesta este expus neclar, sau instanța a admis o eroare gravă de fapt, care a afectat soluția instanței”*.

Verificând materialele cauzei prin prisma aspectelor și temeiului de recurs invocat, Colegiul penal lărgit constată că se confirmă incidența acestuia, în sensul că hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția însă și sub aspectul că instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel, din următoarele considerente.

Potrivit art. 414 Cod de procedură penală, instanța de apel, judecând apelul, verifică legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din cauza penală și în baza oricăror probe noi prezentate instanței de apel. În vederea soluționării apelului, instanța de apel poate da o nouă apreciere probelor. Instanța de apel se pronunță asupra tuturor motivelor invocate în apel.

Chestiunile de fapt asupra cărora s-a pronunțat sau trebuia să se pronunțe prima instanță și care prin apel se transmit instanței de apel sunt: dacă fapta

reținută ori numai imputată s-a săvârșit ori nu, dacă fapta a fost comisă de inculpat și în ce împrejurări s-a comis, dacă probele corect au fost apreciate prin prisma cumulului de probe anexate la dosar în conformitate cu art. 101 Cod de procedură penală.

La chestiuni de drept se referă cele ce țin de faptul: dacă fapta întrunește elementele infracțiunii, dacă infracțiunea a fost corect calificată, dacă pedeapsa a fost individualizată și aplicată just, dacă normele de drept procesual penal au fost corect aplicate și hotărârea adoptată să conțină răspuns la toate motivele invocate.

În același context, Colegiul penal lărgit menționează, că hotărârile pronunțate de instanțele ierarhic inferioare trebuie să fie motivate atât în fapt, cât și în drept, în corespundere cu prevederile legislației în vigoare, pentru a permite instanței ierarhic superioare de a verifica corespunderea hotărârii pronunțate cu legea. Necesită a se avea în vedere că nu numai nemotivarea hotărârii, dar și motivarea insuficientă sau motivarea în termeni generali-vagi, reprezintă motiv de casare.

Coraportând decizia instanței de apel, la rigorile prevăzute de art. 414 Cod de procedură penală enumerate supra, se atestă că instanța de apel nu a ținut cont pe deplin de aceste cerințe și a comis următoarele erori de drept.

Analizând conținutul părții descriptive a sentinței (f.d. 104, vol. III), Colegiul penal lărgit atestă că prima instanță a aplicat prevederile art. 106 alin. (1) Cod penal (red. 07.04.2016), menționând că: *„instanța de judecată va dispune confiscarea specială în beneficul statului a contravalorii bunurilor utilizate pentru săvârșirea infracțiunii, anume va dispune încasarea din contul lui Romanciuc Elena, a contravalorii banilor primiți de la Solomonova Alevtina, bani ce nu pot fi găsiți sau recuperați, în sumă de 162706 lei și din contul lui Dementieva Tatiana, a contravalorii banilor ce nu pot fi găsiți sau recuperați, în sumă de 24555 lei”*, conducându-se de textul dispoziției art. 106 Cod penal, cu modificările introduse prin Legea nr. 60 din 07.04.2016, în vigoare din 06.05.2016, fără a ține cont de faptul că fapta constatată ca fiind comisă de către inculpate a fost săvârșită în perioada anilor 2010-2011 și 2015, iar conform prevederilor art. 8 Cod penal, - *„caracterul infracțional al faptei și pedeapsa pentru aceasta se stabilesc de legea penală în vigoare la momentul săvârșirii faptei”*. Respectiv, Colegiul penal lărgit notează că în prezenta cauză penală, instanța de apel urma să verifice aplicarea prevederilor art. 106 alin. (1) Cod penal, în vigoare la momentul săvârșirii faptei, până la intervenirea modificărilor introduse prin Legea nr. 60 din 07.04.2016, și ținând cont de prevederile art. 10 Cod penal.

Mai mult, Colegiul penal lărgit notează că instanța de apel greșit a menținut soluția primei instanțe în partea confiscării speciale, prin care s-a dispus confiscarea specială a sumei de 162706 lei din contul inculpatei Romanciuc Elena, fiind omis faptul că în această sumă se include și suma de 24555 lei transmisă de către inculpata Romanciuc Elena inculpatei Dementieva Tatiana și dispusă a fi

confiscată și de la inculpata Dementieva Tatiana, fapt ce a generat încasarea în contul statului de două ori a aceleași sume de 24555 lei de la inculpata Romanciuc Elena și repetat de la inculpata Dementieva Tatiana, ce nu poate fi acceptat, or asemenea soluție este greșită și inechitabilă în raport cu inculpata Romanciuc Elena, iar sumele de bani dispuse a fi confiscate de la inculpate, urmau a fi calculate, delimitate și individualizate conform circumstanțelor ce rezultă din fapta constatată de prima instanță, din conținutul căreia (f.d. 95, vol. III), rezultă că Romanciuc Elena a transmis suma de 1500 euro, echivalentul în valuta națională conform cursului BNM în sumă de 24555 lei, lui Dementieva Tatiana.

Subsidiar, se reține că acest motiv a fost invocat și în apelul declarat de avocatul Beruciașvili Andrei în numele inculpatei Romanciuc Elena (f.d. 109, vol. III), descris și în pct. 2.2. a prezentei decizii, însă din conținutul deciziei instanței de apel (f.d. 165-166, vol. III), rezultă că instanța de apel contrar cerințelor din art. 414 alin. (5) Cod de procedură penală, nu s-a expus asupra acestui motiv invocat în apel, ce determină incidența temeiului de recurs prevăzut de art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, inclusiv și sub acest aspect.

Totodată, se notează că potrivit jurisprudenței constante a CtEDO, expuse în cazurile aplicării art. 6 al Convenției, s-a conchis că o hotărâre motivată demonstrează că părțile au fost auzite în cadrul procesului penal (Suominen c. Finlandei (2003) §37, Kuznetsov și alții c. Rusiei (2007) §85).

De asemenea, analizând și conținutul părții descriptive a deciziei instanței de apel (f.d. 165-166, vol. III), Colegiul penal lărgit constată că instanța de apel contrar obligațiilor prevăzute de art. 409, 414 Cod de procedură penală, nu a identificat aceste eroari de drept și a omis să le corecteze, menținând sentința în această parte printr-o motivare superficială, fără a clarifica aspectele esențiale descrise supra, prin ce a fost afectată soluția adoptată, or instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel, iar decizia instanței de apel nu cuprinde motivele legale pe care se întemeiază soluția și astfel recursul ordinar declarat de avocatul Beruceașvili Andrei cu inculpata Romanciuc Elena urmează a fi admis, iar decizia instanței de apel casată în partea aplicării prevederilor art. 106 Cod penal, cu dispunerea rejudecării cauzei în această parte în instanța de apel, în privința inculpatei Romanciuc Elena și prin extindere, conform prevederilor art. 426 Cod de procedură penală și în privința inculpatei Dementieva Tatiana.

7.1. Astfel, la rejudecarea cauzei, instanța de apel urmează să se conducă de dispozițiile art. 436 Cod de procedură penală, care prevede procedura de rejudecare și limitele acesteia, să se pronunțe la modul convenit și în strictă conformitate cu prevederile Legii procesual penale – asupra motivelor esențiale indicate în cererea de apel a avocatului Beruceașvili Andrei în numele inculpatei Romanciuc Elena și în măsura competenței sale asupra motivelor din recursul declarat, nominalizate în prezenta decizie, să elucideze faptele importante pentru soluționarea justă și promptă a cauzei date, să-și argumenteze clar concluziile sale în decizia adoptată,

și în dependență de circumstanțele constatate, ținând cont de motivele casării deciziei atacate, de practica unitară în acest domeniu și de practica relevantă a CtEDO, în cadrul unui proces de judecată contradictoriu, să pronunțe o hotărâre legală și întemeiată, în conformitate cu prevederile art. 417 Cod de procedură penală.

8. Conducându-se de prevederile art. 434, 435 alin. (1) pct. 1), 2) lit. c) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit,

DECIDE :

Respinge ca inadmisibil recursul ordinar declarat de către avocatul Lișman Dorin în numele părții civile Solomonova Alevtina.

Admite recursul ordinar declarat de către avocatul Beruceașvili Andrei cu inculpata Romanciuc Elena, casează decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 07 februarie 2018, în cauza penală privindu-le pe **Romanciuc Elena XXXXXX și Dementieva Tatiana XXXXX**, în partea aplicării prevederilor art. 106 Cod penal, cu dispunerea rejudecării cauzei de către Curtea de Apel Chișinău în această parte, în alt complet de judecată.

În rest menține decizia atacată.

Decizia nu este susceptibilă de a fi atacată în partea dispusă rejudecării, în rest este irevocabilă.

Decizia motivată pronunțată la **19 iulie 2019**.

Președinte

Timofti Vladimir

Judecători

Toma Nadejda

Țurcan Anatolie

Cobzac Elena

Boico Victor